

SÄG TACK OCH FARVÄL
TILL DEN TRISTA FURUTRAPPAN:

Ljust och lyxigt med båtack

Det är otroligt vad lite färg kan göra. Väggen målades också i en ljus nyans, och **tillsammans gör det att rummet blir mycket ljusare, trevligare och mer inbjudande.**

Läs mera på
www.gorsahar.com

Välj • Golv och trappor
Välj > En av de många
artiklarna!

Gratis för alla prenumeranter!

En ljusare och trevligare entré blev resultatet efter att en gammal furutrappa målats med vit båtack. Gör det själv – arbetet tar ett par dagar och är enkelt, även om det är hårt att slipa. Och efter målning tar det en vecka innan trappan kan användas.

De allra flesta av oss har varit i ett hem med en lackerad furutrappa. Många av dem byggdes på 70-talet och därför har lacken nu gulnat. Det gör att trappan ser mörk och trist ut.

Problemet är att det är svårt att göra något åt en sådan trappa. Om man vill olja in den med vitpigmenterad olja måste lacken slipas bort – ett besvärligt och tidskrävande arbete – och resultatet blir sällan bra. Pigmenten samlas nämligen i hörnen, vilket gör att man får stora nyansskillnader.

Supertålig lack

Gör Så Här valde i stället att slipa trappan matt, grunda den och måla med vit båtack. Lacken är avsedd för båtar och är därför otroligt slitstark. Dessutom har den en vacker, glänsande lyster. Man kan även använda vanlig golvfärg, men den är inte alls lika tålig som båtacken från Hempel.

Den lösningsmedelbaserade båtacken kan användas på såväl alkyd- som akrylatlackerade underlag. Men för säkerhets skull lackerade vi en mindre testyta på trappan för att se efter så att den gamla och den nya lacken fungerade ihop.

Extra noga med trappstegen

Eftersom stegen utsätts för extra stort slitage är det viktigt att lacken fäster bra på dem.

Därför slipade vi planstegen ända ner till träet med en kantslipmaskin, som kan hyras för 100–150 kronor dygnet på de flesta byggmarknader. Övrigt trä

slipades matt och jämnt för hand med slippapper. Ibland använde vi en plan-slipmaskin och en deltaslipmaskin.

När man målar trappan är det lättast att börja uppifrån och arbeta sig nedåt i etapper. Man tar två–tre trappsteg med tillhörande räcke och vang, först ovanifrån och sedan underifrån. På så sätt hinner man fånga rinnande färg innan den torkar. Lacken torkar snabbt, och på grund av den höga glansen syns ränder tydligt.

Glöm inte att använda kolfiltermask när du målar med båtack. Många tror att det räcker med en engångsmask, men den skyddar bara mot damm, inte mot ångorna från lösningsmedlet.

FÖRE

Tidigare var entrén mörk och tämligen tråkig.

VIKTIGT

Undvik såpa

Använd varmt vatten och ett mildt rengöringsmedel för den dagliga rengöringen av trappan. Undvik såpa och tvåflingor, för de angriper lacken och gör den matt om du inte genast neutraliserar genom att tvätta med ättikslösning.

Kantslipmaskinen behöver en stödskiva ... ►

Trappstegen slipas med kantslipmaskin

Kantslipmaskiner finns i två utföranden. På vissa sitter slipskivan rakt under motorn. De är bra till golv. Men till trappor skall man hyra en modell med så kallad näbb, som når in under trappstegen.

Problemet med en sådan modell är att den har två hjul längst bak, och de har inget att vila mot när man slipar trappor. Och utan stöd kan man inte använda maskinen.

Därför tillverkade vi en stödskiva av ett par skivor och några lister som låg och skräpade. Principen är att man fäster stödskivan i höjd med trappsteget som man skall slipa. Då kan man koncentrera sig på att slipa trappsteget medan hjulen rullar på skivan.

Sedan gick det så smidigt att vi slipade alla trappstegen på mindre än två timmar.

TIPS

Håll kantslipmaskinen i rörelse

Det är viktigt att slipskivan är upplyft när man startar kantslipmaskinen. Sänk sedan ner slipskivan på trappsteget och flytta näbben fram och tillbaka med jämna rörelser. Om man håller maskinen stilla bara för ett ögonblick gräver skivan ner sig i träet och bildar en fördjupning.

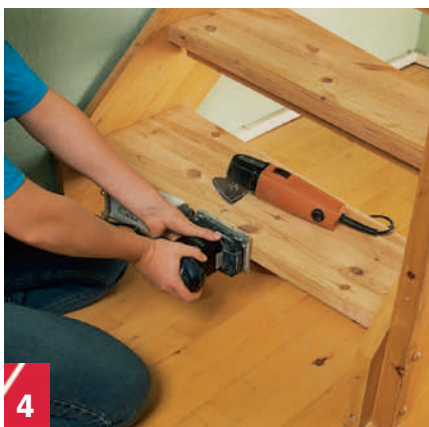
1 **Tvätta alla ytor** med målarsoda för att inte slipa ner fettfläckar i träet. Se till att komma in i alla hörn.

2 **Stödskivan sätts fast med skruvtingar** på det trappsteg som skall slipas. Lägg papp eller masonit under de nedersta listerna, så att skivan kommer i nivå med trappsteget.

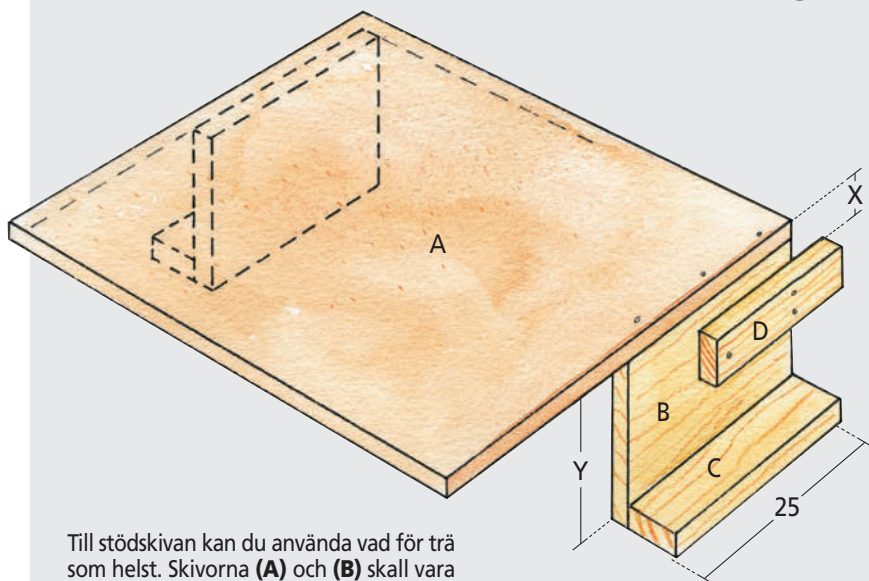

3 **Du har full kontroll över kantslipmaskinen** när hjulen rullar på stödskivan. Slipa ner lacken helt, så att det bara återstår naket trä.

4 **Alla hörn, framsidor och baksidor** slipas med planslipmaskin eller deltaslipmaskin. Använd slippapper till trappräckena. Dammsug och torka med en ren dammtrasa.

Stödskivan – enkel men oumbärlig

Till stödskivan kan du använda vad för trä som helst. Skivorna (A) och (B) skall vara minst 16 mm tjocka och listerna (C) och (D) är här 21 x 43 mm hyvlad furu. Vi har använt 4 x 40 mm skruvar. Såga ut sidoskivorna (B) så att måttet Y är 5 mm kortare än avståndet från ovansidan av ett trappsteg till ovansidan av nästa. Skruva

fast dem under skivan (A), som skall vara cirka 50 x 50 cm. Fäst listerna (C) längs sidoskivornas underkant och listerna (D) på ett avstånd av X från ovansidan. X är tjockleken på trappsteget minus 2 mm.

VIKTIGT

Lösningemedel etsar plast

Både primer och bätlack skall förvaras i metallburkar eftersom de innehåller lösningsmedel som kan etsa plastburkar. Av samma anledning skall penseln ha naturhår. Syntethår håller inte.

Det tar en vecka för båtack att härda

Det är viktigt att ha tålamod när man använder båtack. Både primern och lacken skall härda i två dagar innan de målas över. Det sista skiktet skall härda i minst en vecka innan man kan gå i trappan.

Både primern (ett annat namn för grundfärg) och båtacken kan förtunnas med lacknafta – det underlättar arbetet. Förhållandet skall vara cirka 1:20. Blan-

da i lite lacknafta i taget, så riskerar du inte att det blir för mycket.

Ovala penslar är bäst eftersom de fungerar bra både till de smala räcken och till trappstegen.

Vädra ordentligt och var noga med att använda kolfiltermask när du arbetar. Både primern och lacken avger hälsovådliga ångor. Ångorna är borta efter ett par dagar.

1

Måla hela trappan med den förtunnade primern, som skall torka i två dygn. Börja uppifrån, så att du inte fastnar på ovanvåningen.

2

När primern har torkat **spacklas hål och ojämnheter igen** med akrylatspackelmassa (snickarspackel). Slipa trappan med lätt hand när massan är torr.

3

Primern skall härda i minst två dagar innan trappan lackeras. Slipa lätt efter ytterligare två dagar och måla nästa gång. Det kan krävas en tredje strykning.

TIPS

Halksäkra trappsteg

I stället för att lägga likadan matta på trappstegen som innan renoveringen (se bilden), kan du sätta Safety-Walk-tejp på trappstegen för att göra dem halksäkra. Tejpen, färgad eller genomskinlig, kostar cirka 200 kronor för 18 meter. Återförsäljare är 3M, tel. 08-92 21 00.

TIPS

Skrapa av gammal fennissa

Du kommer att använda ett oändligt antal slipondeller om du ger dig på att försöka slipa bort ett tjockt lager fennissa. Skaffa i stället ett bra skrapjärn och några nya klingor och skrapa av fennissan innan du sätter i gång. Det är lite jobb, men det lönar sig i längden.

Detta använde vi

- Hempel alkydprimer, cirka 2,5 l
- Hempel båtackfärg, cirka 2,5 l
- Målaroda
- Oval pensel med naturhår
- Slippapper
- Lacknafta
- Överblivet trä till stödskivan
- 4 x 40 mm skruvar till stödskivan

Pris: Cirka 1 700 kronor, inklusive hyra av kantslipmaskin.

För närmaste återförsäljare av båtacken:

Hempel AB, tel. 031-69 52 50, www.hempel.se